

BESLUITEN EN VERKLARINGEN

VAN DE SYNODE 2010

VAN DE

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

Hiermee worden de Besluiten en Verklaringen van de Synode van de Evangelische Broeder-Uniteit (EBU) op haar vergadering van 29 mei tot en met 4 juni 2010 in Herrnhut gepubliceerd. Overeenkomstig § 1420,2 van de Kerkorde van de EBU treden zij met deze publicatie in werking.

Het Provinciaal Bestuur van de Evangelische Broeder-Uniteit

Christoph Reichel (voorzitter)

Bad Boll, Herrnhut en Zeist, 1 augustus 2010

INHOUDSOPGAVE

Nummer

Pagina

I. UNITEIT, ZENDING, PROVINCIE	
1 Lutherse-Moravische Kerk in Albanië	6
2 Schrijven aan de leden van het Uniteitsbestuur	6
3 Verslagen van de zendingsorganisaties	7
4 Schrijven aan de Wereldraad van Kerken.....	8
5 Schrijven aan de „Sterrenberg”	8
II. GEMEENTEN EN GEMEENTELEVEN	
6 Kurhaus Bad Boll GmbH	9
7 Evangelische Broeder- en Zustergemeente Rotterdam	10
8 Beroepingssysteem.....	10
9 Nieuwbouw van een gemeentecentrum in Amsterdam ZO	11
III. THEOLOGIE EN LITURGIE	
10 Homofiele relaties	11
11 Dank aan de commissies voor liturgische vragen	12
IV MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID	
12 Geschiedenis van de Broedergemeente in de tijd van de DDR	12
13 Veelvoud van verschillende culturen en tradities	13
14 Herdenking 150 jaar afschaffing van de slavernij in Suriname	15
15 Richtlijnen ten aanzien van sociaal-maatschappelijke en eco- logische verantwoordelijkheid.....	15
16 Schrijven aan de gemeenten en instellingen m.b.t. synodethema	16
17 Schrijven aan de scholen in het bereik van de Evangelische Broe- der-Uniteit	18

V. SYNODE, PROVINCIAAL BESTUUR, KERKORDE, BEPALINGEN

18	Verkiezing vertegenwoordigers van gemeentedienaren	19
19	Wijziging van de Nederlandse tekst van de Kerkorde en het Kiesreglement.....	20
20	Intersynodale juridische commissie	21
21	Nederlandse tekst van het Statuut.....	21
22	Broedergemeente Groningen en wijziging § 1403, 3c KO.....	21
23	Verkiezing Intersynodale Financiële Commissie	22
24	Wijziging § 1,3 van het statuut (Duits en Nederlands)	22
25	Kerkelijke stichtingswet	22
26	Schrijven aan zr. Birgit Hahn	23
27	Verklaring m.b.t. de bestuurlijke structuur	24
28	Intersynodale Structuurcommissie	29

VI. FINANCIËN

29	Financiële problemen van de gemeenten en van de Broeder-Uniteit.....	29
30	Uniteitsafdrachten van de Nederlandse gemeenten	29

VII. DECHARGES EN VERNIEUWING VAN OPDRACHTEN

31	Decharge Provinciaal Bestuur	30
32	Decharge Intersynodale Financiële Commissie	30
33	Decharge en vernieuwing van opdracht ZZg	30

VIII. VERKIEZINGEN

34	Bisschoppen	30
35	Leden Provinciaal Bestuur	31
34	Synodebestuur	31
34	Intersynodale Voordrachtcommissie	31

I. UNITEIT, ZENDING, PROVINCIE, OECUMENE

1

De **Luthers-Moravische Kerk in Albanië (LBA)** wordt overeenkomstig KO §§ 1001,2 en 1002,1 h) als „andere gemeenschapsvorm“ van de Europees-Continental Broeder-Uniteit erkend en in onze provincie opgenomen.

Het Provinciaal Bestuur krijgt de opdracht om samen met het bestuur van de LBA en in ruggespraak met BDM de verdere inhoudelijke en organisatorische vormgeving van de samenwerking te verhelderen.

2

De synode besluit het volgende **schrijven aan de leden van het Uniteitsbestuur**:

De Synode van de Europese-Continental Provincie van de Broeder-Uniteit, die van 29 mei tot en met 4 juni 2010 in Herrnhut heeft vergaderd heeft, groet u hartelijk.

Van de afgevaardigden van onze provincie op de Uniteitssynode in de zomer 2009 in Hoddesdon hebben wij op onze vergadering een verslag in ontvangst genomen. Wij synodeleden willen tegenover u onze grote teleurstelling uitspreken dat het van onze synode ingediende voorstel 18 niet plenair behandeld is. Voorstel 18 gaat over de omgang met homoseksuele mensen in onze kerk.

Het gaat ons daarbij vooral om de vraag hoe we in de toekomst binnen de wereldwijde Broeder-Uniteit kunnen spreken over zaken waarover wij verschillende meningen en ervaringen hebben. Wij kunnen ons niet voorstellen dat op de lange termijn kwesties die binnen een aantal provincies voor de pastorale zorg relevant zijn, op de Uniteitsynode niet ter sprake kunnen komen, omdat andere provincies weigeren daarover het gesprek aan te gaan.

We begrijpen de moeilijke situatie van gedelegeerden uit andere delen van de wereld. Wij accepteren dat er tegen homoseksualiteit binnen de Uniteit verschillend wordt aangekeken. Evenwel dienen naar onze mening juist deze omstrede onderwerpen op de Uniteitssynode open te kunnen worden besproken.

Wij vinden dat onze Uniteit als kerk van zusters en broeders in gevaar is, wanneer wij weliswaar samen kerkdiensten vieren en voor elkaar bidden, belangrijke vraagstukken en pijnlijke verschillen tussen ons echter niet meer gemeenschappelijk besproken kunnen worden.

De mogelijkheid tot een open gesprek is noodzakelijk omdat de Uniteitssynode de vaste Theologische Commissie van de wereldwijde Broeder-Uniteit de opdracht heeft gegeven om de discussie over dit onderwerp voort te zetten en meer werkmateriaal ter bespreking op de volgende Uniteitssynode in het jaar 2016 voor te bereiden.

3

De **verslagen** van de **zendingsgenootschappen** van de Broedergemeente in Denemarken (BDM), Duitsland (HMH), Nederland (ZZg), Zweden (FEBS) en Zwitserland (HM) werden met grote interesse waargenomen.

Bijzondere dank gaat uit naar het ZZg voor de nauwe en toegewijde samenwerking met Suriname.

De synode is verheugd, dat het kerkelijke en zendingswerk in Albanië zegenrijk verder gaat. We verheugen ons dat aan de nog hechtere verbondenheid door de aanwezigheid van twee zusters uit Albanië op onze synode uiting gegeven werd. De **Luthers-Moravische Kerk in Albanië (LBA)** is op de synodevergadering 2010 in de Europees-Continentale Provincie opgenomen.

De Synode dankt alle besturen en medewerkers van de zendingsorganisaties voor hun gedane werk.

De Synode vraagt om veel wijsheid, kracht en zegen voor het verdere werk en concretisering van nieuwe ideeën.

4

De synode richt het volgende **schrijven aan de Wereldraad van Kerken** in Genève:

Wij groeten u in de naam van onze Heer Jezus Christus vanuit de synodevergadering van de Europees-Continentale Provincie van de Evangelische Broeder-Uniteit in Herrnhut (Duitsland).

Wij schrijven u omdat wij uw wereldwijde actieweek, waarbij het zorgwekkende conflict in Palestina en Israel onder de aandacht wordt gebracht, zonder voorbehoud steunen.

Het is toevallig dat de datum van de synodevergadering van onze provincie samenvalt met die van uw appèl samenvalt. Het conflictgebied is voor ons als Broedergemeente van bijzonder belang, omdat wij de verantwoordelijkheid dragen voor het rehabilitatiecentrum “Sterrenberg” bij Ramallah.

Wij hebben tijdens onze synodevergadering verslagen van de „Sterrenberg“ in ontvangst genomen en wij bidden om vrede voor de bewoners van Israel en Palestina, die al jaren lang een conflictsituatie moeten verdragen.

We bidden ook voor de Wereldraad van Kerken en voor andere internationale organisaties, dat zij bij de leidende politici van de wereld erop aandringen, alles te doen wat in hun macht staat, om wegen te vinden dat er in deze regio eindelijk vrede kan ontstaan.

5

De Synode richt het volgende **schrijven aan de leiding, de medewerkers en medewerkers van de „Sterrenberg“** in Palestina:

De synode van de Europees-Continental Provincie van de Broeder-Uniteit, die van 29 mei tot en met 4 juni 2010 in Herrnhut (Duitsland) vergadert, stuurt u hartelijke groeten en felicitaties ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de “Sterrenberg”. Het is bewonderenswaardig hoe de “Sterrenberg” zich in deze vijftig jaar van leprastation, via “centrum voor kinderen en jeugdigen met een handicap” tot een baken in Palestina ontwikkeld heeft. Wij herkennen Gods hand daarin dat het zegenrijke werk op de “Sterrenberg” ondanks alle politieke, administratieve, economische en personele moeilijkheden altijd doorgang kon vinden en in de laatste jaren zelfs kon worden uitgebreid. U allen – de leiding, de medewerkers en medewerkers en de kinderen en jeugdigen – kunnen trots zijn op de uitstraling van de “Sterrenberg”.

Wij synodeleden wensen de “Sterrenberg” ook in de toekomst Gods zegen en verder succes in het werk.

II. GEMEENTEN EN GEMEENTELEVEN

6

De synode bepleit ook verder de deelname van de Broeder-Uniteit aan de **Kurhaus Bad Boll GmbH**. De synode ziet echter geen financiële speelruimte bij de Uniteit voor verdere financiële steun aan de Kurhaus Bad Boll GmbH resp. aan de hoofdaandeelhouder Diakonie Stetten.

De pastorale zorg in het Kurhaus blijft – niet in de laatste plaats vanwege de erfenis van Blumhardt – ook de taak van de Broeder-Uniteit en de Broedergemeente Bad Boll. De synode steunt de betrokkenheid van de gemeente met betrekking tot verkondiging en zielzorg en dankt alle medewerkers voor de vervulling en intensieve voortzetting van dit werk, die met hoge persoonlijke inzet wordt gedaan.

7

Het provinciaal bestuur krijgt de opdracht om een overeenkomst voor de periode van vier jaar tot 31 mei 2014 met de **Ev. Broeder- en Zuster-gemeente Rotterdam** te sluiten. Deze overeenkomst houdt rekening met de financiële en structurele zelfstandigheid van de gemeente, maar streeft naar een intensivering van de communicatie en naar de opname van de Ev. Broeder- en Zuster-gemeente in het werk van de Broedergemeente in Nederland. Doel is om bij de synodevergadering van 2014 een beslissing te kunnen nemen over de erkenning van de gemeente als gemeente van de Broeder-Uniteit.

Voor de synodevergaderingen 2012 en 2014 kan een gast van de Evangelische Broeder- en Zuster-gemeente Rotterdam door het Provinciaal Bestuur worden uitgenodigd.

8

Uit het verslag van het Provinciaal Bestuur aan de Synode blijkt dat het **beroepingssysteem** in de huidige vorm verschillende problemen veroorzaakt, die de vraag naar een verandering van de huidige praktijk oproepen. Behalve praktische problemen die met trefwoorden als personeelsgebrek, deeltijdfuncties en rekening houden met de familiesituatie kunnen worden aangeduid, bestaan er ook moeilijkheden met de theologische motivatie van het beroepingssysteem.

Met het oog op de overzichtelijke omvang van de Evangelische Broeder-Uniteit is het duidelijk dat afschaffing van het beroepingssysteem uitgesloten is, hoewel er over een aanpassing dient te worden nagedacht. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de volgende gezichtspunten:

- betekenis van het beroepingssysteem voor de theologie en identiteit van de Broedergemeente,
- geschikte vormen van gemeenschappelijke communicatie tussen alle betrokkenen in het beroepingsproces,
- duidelijke functieomschrijvingen,
- versterkt recht van inspraak voor de gemeenten, in het bijzonder bij het opstellen van een functieomschrijving,

- creatief heroverwegen van het grondbeginsel van de gemeenschappelijke beroeping van huwelijkspartners in de gemeentedienst,
- uitgebreidere behandeling van het beroepingssysteem tijdens de theologische opleiding,
- de vraag van de verhouding van gemeentedienaren (predikanten) tot andere medewerkers in kerkelijke dienst.

De Synode begroet het plan het Provinciaal Bestuur om zich verder met dit thema bezig te houden. Zij moedigt het Provinciaal Bestuur aan erop te letten dat zowel de medewerkers in de geestelijke dienst als ook de gemeenten en werken zich met hun respectievelijke belangen en ervaringen in de discussie kunnen inbrengen. Het Provinciaal Bestuur wordt verzocht op de volgende Synode een verslag over de mogelijke perspectieven in te dienen.

9

Het Provinciaal Bestuur wordt gevraagd om het financieringsplan, dat binnen kort met de aanbeveling van de banken te verwachten is, alsmede het bewijs over de duurzame positieve rendabiliteit voor de geplande **nieuwbouw van een gemeentecentrum in Amsterdam Zuid-Oost** met de Intersynodale Financiële Commissie op schriftelijke weg af te stemmen en met haar advies de dan geldende mogelijkheden voor de verdere voortgang van de voorgenomen investeringen te bepalen.

III. THEOLOGIE UND LITURGIE

10

De Theologische Commissie besteedt verder aandacht aan de vraag van onze omgang met mensen die in **homofiele relaties** leven (in het bijzonder zielzorg en zegening) met het doel de status quo en mogelijke ontwikkelingsstappen en ruimten voor een toekomstig handelen te verkennen, aan de gemeenten te communiceren en naar mogelijkheden te zoeken om de intentie van het voorstel 18 aan de Uniteitssynode 2009 nogmaals op de Uniteitssynode 2016 in te brengen.

De Synode dankt de **Intersynodale Commissies voor Liturgische Vragen in het Duitstalige gebied en in Nederland** van harte voor het gedane werk. Wij kunnen ons voorstellen hoeveel moeite daarin zit. Bovendien hebben wij tot onze spijt vernomen dat de medewerking vanuit de gemeenten niet altijd lukt en wij vragen daarom aan de vertegenwoordigers van de gemeenten er meer voor te zorgen dat er reacties komen.

Wij vragen de commissie in het Duitstalig gebied om criteria voor de uitwerking van nieuwe Avondmaalsliturgieën op te stellen, nieuwe liturgische formulieren te verzamelen en te selecteren, en om te werken aan de “Litanie van het Leven, Lijden en Sterven van onze Heiland Jezus Christus”, zoals is aangegeven.

Wij vragen de commissie in het Nederlandstalig gebied het beschreven en voorgestelde werk aan de liturgieën voor feest- en gedenkdagen van de Broedergemeente voort te zetten en om verder te werken aan de algemene zondagochtendliturgieën. Wij zouden zeer verheugd zijn als het lukt de begrafenisliturgie te moderniseren, omdat hierin een essentieel element van de liturgie van de Broedergemeente staat.

Wij verzoeken de commissies om de uitwisseling onder elkaar te versterken. In de gemeenten zijn twee- of meertalige liturgische formulieren nodig die of door wederzijdse vertaling of door nieuwe bewerking kunnen worden vervaardigd.

IV. MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Het Provinciaal Bestuur krijgt de opdracht voor het instellen van een werkgroep die zich bezighoudt met de **geschiedenis van de Broedergemeente in de tijd van de DDR**. Deze werkgroep krijgt de opdracht om

1. de ervaringen van leden en medewerkers van de Broedergemeente te verzamelen en te documenteren;
2. de geschiedkundige ontwikkelingen te belichten volgens volgende vraagstelling: *hoe hebben de Broedergemeente en de leidinggevende organen onder de omstandigheden van de DDR aan de opdracht voldaan het evangelie in woord en daad te verkondigen?*

Deze werkgroep wordt samengesteld uit o.a. geïnvolveerde getuigen (b.v. kerkelijke medewerkers van de Broedergemeente in de DDR) en personen met professionele competenties (vooral vanuit het gebied van geschied- en archiefwetenschappen).

Bovendien wordt het Provinciaal Bestuur aangemoedigd om ook andere mogelijkheden te zoeken de studie van het thema “Broedergemeente in de DDR” te bevorderen (b.v. promotieprojecten, contacten met stichtingen en wetenschappelijke instituten, seminars en soortgelijks).

Verder wordt het Provinciaal Bestuur gevraagd, in samenspraak met de leider van het Uniteitsarchief en volgens de gebruikelijke praktijk van andere kerkelijke archieven, duidelijke regels voor de in KO § 1500,6 genoemde mogelijkheden tot uitzondering van de uitsluitingstermijn van archiefstukken uit te werken en aan de gemeenten mee te delen.

13

De synode besluit met betrekking tot het thema van **verschillende culturen en tradities** in de Europees-Continental Provincie het volgende:

Aangezien de Europees-Continental Provincie uit gemeenten en leden van verschillende culturele achtergrond bestaat, verklaart de Synode deze verscheidenheid tot een wezenlijk onderdeel van onze eigen identiteit als Broedergemeente.

Zij ziet daarin een geschenk. Daarmee is de bijzondere taak verbonden om het samengroeien binnen de gemeente zichtbaar te maken.

Het visiedocument dient o.a. tot uitdrukking te brengen dat de Broedergemeente deze verscheidenheid als een bijzondere kracht en uitdaging voor onze kerk erkent.

De synode erkent dat de leden van de Broedergemeente in de afzonderlijke regio's verschillende wortels en tradities in onze Provincie inbrengen. Geen enkele geschiedenis of traditie heeft in principe meer waarde of meer bestaansrecht dan de andere. In het gemeenschappelijk gesprek dat regionale en culturele grenzen overschrijdt, kunnen de tradities nieuwe toegang tot het evangelie mogelijk maken. Zij moeten echter steeds opnieuw aan het evangelie getoetst worden (bijv. "Bibel mit den Augen anderer lesen", Ev. Missionswerk in Südwestdeutschland – EMS).

De Synode beveelt aan

1. om bestaande gemeentepartnerschappen binnen onze provincie en met de gemeenten van het Tsjechische Uniteitswerk zo nodig te doen herleven of te intensiveren om de uitwisseling en het samengroeien van de regio's te bevorderen. Hierbij moet de inhoudelijke uitwisseling over geloofszaken en tradities worden verdiept;
2. om ook in de gemeenten bijzondere aandacht te schenken aan het thema migratie met het oog op de eigen geschiedenis en om zich indien mogelijk in te zetten voor migranten en asielzoekers in de eigen omgeving.
Tevens dient de waarneming van de verscheidenheid binnen de eigen plaatselijke of streekgemeente als gave en taak ontdekt te worden. Daarmee kan ook de verscheidenheid bedoeld zijn in de wijze waarop de vroomheid en het geloof uitgedrukt worden.

De Synode besluit ten aanzien van de **herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij in Suriname in het jaar 2013**

- dat alle gemeenten van onze provincie rond 1 juli 2013 aandacht schenken aan de 150ste herdenking van de afschaffing van de slavernij in Suriname;
- dat de werkgroep m.b.t. het Conciliair Proces in het jaar 2012 een internationale conferentie over dit thema organiseert.

De Synode geeft opdracht aan het Provinciaal Bestuur om de Centrale Raad te vragen een werkgroep in te stellen die de conferentie in samenwerking met de werkgroep m.b.t. het Conciliair Proces voorbereidt.

De werkgroep stelt in ieder geval informatiemateriaal over de slavernij in Suriname ter beschikking aan de gemeenten, scholen, predikanten, jeugdgroepen enz.

Op de Synode 2012 wordt tussentijds verslag gedaan over de stand van zaken. Om op deze manier kort voor de herdenking nog eens de aandacht daarop te richten.

Voor de financiering denken we onder meer aan:

- collecten in de gemeenten
- zendingsorganisaties (ZZg en HMH staan welwillend tegenover financiële steun)
- bijdrage van het Provinciaal Bestuur

15

Er wordt een intersynodale werkgroep gevormd die in nauwe samenwerking met de werkgroep m.b.t. het Conciliair Proces algemene, voor de Broedergemeente relevante **richtlijnen** formuleert **ten aanzien van sociaal-maatschappelijke en ecologische verantwoordelijkheid** voor de bedrijven, instellingen en gemeenten van onze kerk. De werkgroep doet verslag op de volgende synodevergadering.

16

De synode stuurt met betrekking tot het synodethema “De **maatschappelijke relevantie van de Broedergemeente**” het volgende **schrijven naar de gemeenten en instellingen** van de Broeder-Uniteit:

Tijdens de vergadering van de Synode in Herrnhut van 29 mei tot 4 juni 2010 hebben wij ons intensief en op zeer verschillende wijze beziggehouden met het thema “maatschappelijke relevantie van de Broedergemeente”. Het sluit rechtstreeks aan bij het onderwerp “gemeentevernieuwing” en neemt ons mee in een proces om tot een visiedocument te komen.

Ten eerste willen wij u danken voor de verschillende reacties en de veelsoortige betrokkenheid van uw kant.

Er ontstaat daardoor een beeld van onze kerk dat wij hier in enkele hoofdpunten willen beschrijven:

- 1. Broedergemeente staat voor een kerk die binnen de Uniteit wereldwijd verbonden is. Uniteit als realiteit is zowel een kans als een uitdaging. Wij worden geconfronteerd met zeer verschillende culturen en tradities, die ons een spiegel voorhouden ten aanzien van onze geschiedenis en ons erfgoed. Deze internationaliteit vraagt om waakzaam te blijven ten aanzien van rechtvaardig handelen. Want mensen in andere landen en kwesties van arm en rijk komen daarbij onvermijdelijk onder onze aandacht.*
- 2. Broedergemeente staat voor een kerk die boven nationale grenzen uitgaat. Onze kerk is een Europa in het klein. Ook hier beleven wij de verscheidenheid van geestelijke stromingen. We hebben voldoende gelegenheid om te leren de verscheidenheid met respect en tolerantie in de praktijk te brengen. Het is een uitdaging om de spanningen te verdragen, om creativiteit te ontwikkelen, om zinvol met meerderheidsverhoudingen om te gaan en om verscheidenheid binnen de Provincie als een opdracht te beschouwen. Het gaat erom vormen van solidariteit te ontwikkelen in plaats van vormen van uitsluiting. Wij willen van elkaar leren om elkaar te begrijpen, zodat broederschap (en zusterschap) geen lege begrippen blijven.*
- 3. Broedergemeente staat voor kerkelijk leven als een levende gemeenschap, waarbinnen leden geborgenheid en onderling mede-*

leven kunnen ervaren en een geestelijk thuis hebben. Wij beschouwen maatschappelijk handelen met woord en daad als een essentieel onderdeel van de zendingsopdracht in onze omgeving. Dat betreft ook gemeenteleven, maar ook de individuele levenshouding vanuit het geloof.

- 4. Broedergemeente staat voor een kerk waarin kerkelijk, diaconaal, educatief en economisch handelen niet van elkaar losgemaakt kunnen worden. Want wij werken als gemeente en als personen in diaconale instellingen, scholen en bedrijven. Een gezond samenleven is belangrijk. Het is in dit verband een kans en een uitdaging om duidelijk te maken wat het specifieke van de Broedergemeente is voor al onze instellingen.*
- 5. Broedergemeente staat voor een uitnodigende, gastvrije gemeenschap. Wij willen in onze gemeenten, scholen, bedrijven en in de diaconie open zijn voor allen die tot ons komen- vertrouwde en vreemde personen.*
- 6. Broedergemeente staat voor geleefde oecumene. Omdat wij binnen onze provincie en binnen de wereldwijde Uniteit omgeven zijn door een grote verscheidenheid, boezemt ons de verscheidenheid van de verschillende kerken geen angst in. Wij beschouwen de oecumene als onze enige kans om als christelijke kerken relevant te zijn voor de maatschappij. Dit moeten we bewijzen met ons plaatselijk en kerkelijk handelen. De regels van de "Charta Oecumenica" bieden ons daartoe een kader.*
- 7. Broedergemeente staat voor inzet voor gerechtigheid, vrede en bewaring der schepping. Binnen de oecumenische gemeenschap en de wereldwijde Broeder-Uniteit is ons de verantwoordelijkheid voor de schepping duidelijk. Wij hebben de opdracht als kinderen van God om de aarde te bebouwen en te bewaren.*

Dit zijn op de eerste plaats suggesties die verder moeten worden uitgewerkt. Denk erover na of u achter deze hoofdpunten kunt staan, welk punt juist voor u belangrijk is en hoe u ze verder kunt invullen. Stuur uw antwoorden a.u.b. verder aan de werk groep die het proces om tot een visiedocument te komen begeleidt.

De synode richt het volgende **schrijven aan de scholen binnen het bereik van de Evangelische Broeder-Uniteit:**

De synode in de rol van „kerkparlement“ van de Hernhutter Broedergemeente/Evangelische Broeder-Uniteit in de Europese Continentale Provincie wil de culturele en maatschappelijke verscheidenheid als bijzonder kenmerk en als bijzondere opgave opnemen in een nog te ontwikkelen visiedocument van de Hernhutter Broedergemeente.

Ze heeft erover gesproken welk maatschappelijk belang het leven in hun gemeenten, inrichtingen, scholen en bedrijven heeft en met welke maatschappelijke uitdaging deze worden geconfronteerd.

Deze verscheidenheid ondervindt de Hernhutter Broedergemeente tussen de regio's van de Europese Provincie, maar ook binnen haar scholen, gemeenten, bedrijven en diaconale instellingen. Het gaat bij zo'n verscheidenheid niet alleen om het samenleven van verschillende etnische groepen, maar ook om de gemeenschap tussen mensen van verschillende oorsprong, levenswijze, tradities en uitingsvormen.

De synode is zeer onder de indruk van het werk van onze scholen, zoals dit tijdens de synodevergadering tot uiting kwam in het verslag van de Zinzendorfschool Tossens over haar werk en over het bijzondere schoolleven.

Hiermee spreken wij onze waardering uit voor de manier waarop leerkrachten en scholieren het vreedzame en geweldloze samenleven en -leren op de Zinzendorfschool Tossens realiseren en in praktijk brengen (bijv. de betrokkenheid van studenten bij conflictbeheersing).

De Synode beschouwt het goede samenleven en gezamenlijk leren van de scholieren aan de verschillende afdelingen van de Zinzendorfschool in Tossens als een indrukwekkend en bemoedigend teken hoe verscheidenheid tussen mensen met fantasie en op een verantwoordelijke, creatieve en uitdagende wijze kan worden beleefd.

Wij geloven dat dit ook aan alle andere scholen van de Broeder-Uniteit in onze provincie een wezenlijk kenmerk is. Daarvoor zijn wij dankbaar.

Het werk van de scholen is een concreet voorbeeld en een goede uitdrukking voor de maatschappelijke betekenis en voor de verantwoordelijkheid die de Evangelische Broedergemeente in al haar levensaspecten erkent en probeert te realiseren.

We willen de de leerkrachten op de scholen bemoedigen en begeleiden hun werk in ons gebed.

Misschien is er een mogelijkheid dat u onze dank ook aan de scholieren door kunt geven.

V. SYNODE, PROVINCIAAL BESTUUR, KERKORDE, REGLEMENTEN

18

§ 1410 van de Kerkorde wordt als volgt opnieuw geformuleerd:

§ 1410 KO

De gemeentedienaren en hun medeberoepene huwelijkspartner, die met een dienstverband van minstens 20% in de verkondigingsdienst van de Broeder-Uniteit staan en lid zijn van de Broeder-Uniteit of van een van hun sociëteiten, kiezen uit hun midden drie vertegenwoordigers in de synode, onder hen een medeberoepen huwelijkspartner (§1403, Nr. 1c; kiesregl. §§ 17-22). Niet kiesgerechtigd en niet verkiesbaar zijn de gemeentedienaren die tot het Provinciaal Bestuur behoren.

19

De **Nederlandse tekst van de Kerkorde** wordt als volgt gewijzigd:

§ 1411,2 KO

Indien een gekozen lid van de Synode aan de gehele zitting of een groter deel daarvan niet kan deelnemen, dan beroept het Provinciaal Bestuur voor de duur van de afwezigheid een stemgerechtigde vertegenwoordiger. Hij dient uit de andere synodekandidaten van de betreffende gemeente of de gemeentediënenaren (§ 1410) bij de laatste verkiezing naar de volgorde van het aantal uitgebrachte stemmen beroepen te worden *tenzij er gegronde redenen zijn om dit niet te doen*. Indien er in een gemeente geen andere synodekandidaten zijn, stelt de Oudstenraad een geschikte vertegenwoordiger ter beroeping voor. Bij beroepen leden van de Synode geldt dit evenzo.

Het **Nederlandse tekst van het Kiesreglement** wordt als volgt gewijzigd:

§ 6,1 Kiesreglement

Opgrond van de ingekomen voorstellen stelt de Oudstenraad de definitieve kandidatenlijst op – volgens de voorwaarden van § 1407,2 KO afzonderlijk voor de kandidaten van de plaatselijke gemeente en van de streekgemeente. Deze resp. iedere afzonderlijke kandidatenlijst dient minstens één naam meer te bevatten dan het volgens de lijst te kiezen aantal afgevaardigden, *tenzij er gegronde redenen zijn waarom dit niet mogelijk is*.

§ 27,1 Kiesreglement

Opgrond van de ingekomen voorstellen stelt de Oudstenraad de definitieve kandidatenlijst op. Deze dient minstens één naam meer te bevatten dan het volgens de lijst te kiezen aantal Oudstenraadsleden, *tenzij er gegronde redenen zijn waarom dit niet mogelijk is*.

Het Provinciaal Bestuur krijgt de opdracht om een **Intersynodale Juridische Commissie** in te stellen die onderzoekt

- hoe de uitspraken in de kerkorde over het toezicht van het Provinciaal Bestuur ten opzichte van de gemeenten geïnterpreteerd dienen te worden;
- welke vorm van toezicht door het Provinciaal Bestuur onder juridische en praktische gezichtspunten zinvol en wenselijk is;
- hoe de kerkorde en andere reglementen indien nodig gewijzigd dienen te worden om dit te kunnen bereiken;
- welke gevolgen met betrekking tot aansprakelijkheid voortkomen uit de huidige en een mogelijke toekomstige regeling van toezicht.

De commissie dient rekening te houden met de Nederlandse en de Duitse rechtspositie. Bij de samenstelling van de commissie zou daarmee rekening gehouden moeten worden. Daarnaast moet bij de samenstelling worden gelet op de desbetreffende competentie en de vertegenwoordiging van de verschillende belangengroepen.

21

De **Nederlandse tekst van het Statuut** van de Evangelische Broedergemeente in Nederland wordt aangenomen.

22

De status van de **Broedergemeente Groningen** als ‘gemeente in opbouw’ komt te vervallen.

§ 1403, 3c van de Kerkorde wordt als volgt gewijzigd:

- twee vertegenwoordigers van de Raad voor Diaspora in Nederland;

23

§ 1423,1 zinnen 2 en 3 van de Kerkorde worden als volgt opnieuw geformuleerd:

“Onder hen moeten steeds een vertegenwoordiger van de gemeentedienaren, een vertegenwoordiger van de diaconale instellingen of van de scholen, een vertegenwoordiger van de zending alsook minstens een vertegenwoordiger uit Nederland zijn. Het aantal onafhankelijke leden van de financiële commissie moet steeds groter zijn dan het aantal vertegenwoordigers van de gemeentedienaren, de diaconale instellingen en de zending.”

24

Het statuut (Duits en Nederlands) wordt in § 1,3 als volgt aangevuld:

“in Albanien” (Duits)

“in Albanië” (Nederlands)

25

De **kerkelijke stichtingswet** van de Broeder-Uniteit (geldig in Duitsland) wordt als volgt gewijzigd:

- § 1 wordt als volgt herzien:

Deze kerkelijke wet geldt in het kader van de openbare wet op stichtingen voor de rechtsbevoegde kerkelijke stichtingen in de Broeder-Uniteit in Duitsland.

- § 2 lid 1 nr. 1 wordt als volgt herzien:

1. aan de in de openbare wet op stichtingen beschreven vereisten voor kerkelijke stichtingen voldoen

- § 2 lid 1 nr. 3 wordt als volgt herzien:

3. door de raad van toezicht op stichtingen van overheidswege als kerkelijke stichting erkend zijn.

- § 2 lid 2 wordt als volgt herzien:

Over de kerkelijke erkenning beslist op voorstel van de stichting het Provinciaal Bestuur van de Broedergemeente.

- § 2 lid 3 wordt als volgt herzien:
Met de kerkelijke erkenning verleent het Provinciaal Bestuur de toestemming tot erkenning als rechtsbevoegde kerkelijke stichting. In geval dit vereist is stelt het Provinciaal Bestuur de voor erkenning door de overheid noodzakelijke voorstellen op en deelt de goedkeuring van het voorstel van de stichting mee.
- § 4 lid 4 vervalt
- § 4 voormalig lid 5 wordt nu nr. (4)
- § 8 nr. 1: De verwijzing naar § 22 van de wet op stichtingen vervalt.
- § 8 Nr. 3: De verwijzing naar § 19 lid 2 van de wet op stichtingen vervalt.
- De veranderingen treden in werking bij publicatie in het Sächsische Amtsblatt/Amtlicher Anzeiger.

26

De synode stuurt het volgende **schrijven aan zr. Birgit Hahn**, voormalig lid van het Provinciaal Bestuur:

Met grote bewogenheid hebben wij als leden van de Synode gehoord dat de samenwerking binnen het Provinciaal Bestuur stukgelopen is.

Met de vraag hoe het daartoe heeft kunnen komen en welke conclusies uit deze breuk te trekken zijn heeft een speciale commissie van de Synode zich bezig gehouden, die de plenaire vergadering daarvan, onder

inachtneming van de vertrouwelijkheid waartoe de commissie verplicht was, verslag deed.

U dient te weten dat op de Synode met groot respect van uw inzet, uw vakkundige competentie en uw prestaties is gesproken.

Voor dit alles willen wij u van harte danken.

De Synode heeft met algemene stemmen decharge verleend aan het Provinciaal Bestuur. Meer dan in het verleden was ons daarbij duidelijk welke lichamelijke en psychische last op de schouders van de leden van het Provinciaal Bestuur rust – een last die u gedurende de afgelopen twee jaar meegedragen hebt.

Wij wensen u innerlijke vrede en Gods zegen voor uw verdere levensweg. En wij wensen zeer dat de Broedergemeente ook in de toekomst een geestelijk thuis voor u kan blijven.

Wij sluiten u en uw familie in onze voorbeden in en willen er graag ook verder voor u zijn.

27

De volgende **“Verklaring betreffende de momenteel noodzakelijke veranderingen binnen de bestuurlijke structuur en het Provinciaal Bestuur”** die het Provinciaal Bestuur op 1 juni 2010 heeft voorgelegd aan de synode, wordt in principe begroet.

Verklaring van het Provinciaal Bestuur betreffende de momenteel noodzakelijke veranderingen binnen de bestuurlijke structuur en het Provinciaal Bestuur

De situatie die tot beëindiging van de werkzaamheden van zr. Hahn als lid van het Provinciaal Bestuur geleid hebben, hadden ondermeer zakelijke en structurele redenen. In dit opzicht moeten consequenties uit het gebeurde getrokken worden.

1. *De taken van de afdeling III in de huidige omvang zijn zeer verrijkend, complex en hebben betrekking op de standplaatsen Bad Boll en Herrnhut. Sinds de samenvoeging van afdelingen III en V (aug. 1999 op grond van B+V 41/1998) heeft dit tot overbelasting van de portefeuillehouders geleid. De opgrond van de samenvoeging van de afdelingen besloten versterking op het vlak van de referenten heeft slechts gedeeltelijk gefunctioneerd; de toen gecreëerde functie “gemeentefinanciën” werd na intrede van zr. Hahn weer afgeschaft. Intussen zijn er andere taken op economisch-juridisch gebied bij gekomen. Dit betreft in het bijzonder het gebied “recht” en het gebied “fondsenwerving” dat een steeds hogere prioriteit krijgt. Hiermee is bij een nieuwe oriëntatie rekening te houden.*
2. *Het PB acht het belangrijk dat enkele principiële lijnen van het bestuurswerk vastgehouden worden voordat verdere beslissingen genomen worden.*
 - 2.1 *Het kerkelijk bestuur van de Broeder-Uniteit heeft zijn kenmerk daarin dat het dicht bij de basis en regionaal geworteld is. Dit mag de pogingen om tot een verbetering van de efficiëntie en de netwerkvorming van de administratie te komen echter niet tegenstaan.*
 - 2.2 *De Broeder-Uniteit herkent in de collegiale structuur van haar leiding en in de vlakke hiërarchie een bijzondere, bij haar geschiedenis passende structuur (13 nov. 1741). Het delen van en het gemeenschappelijke element in de bestuurlijke verantwoordelijkheid dient bevorderd, niet afgeschaft te worden.*
 - 2.3 *De vraag naar standplaatsen en vragen over de samenstelling van het Provinciaal Bestuur waren na de politieke omwenteling in Duitsland deels ideologisch van aard. De besluiten 41 en 42/1998 moeten overdacht worden en aan pragmatisch inzicht ondergeschikt gemaakt worden.*
3. *De tegenwoordige bestuurlijke crisis maakt het noodzakelijk, op enige plaatsen pragmatische beslissingen te nemen, om het functioneren van het Provinciaal Bestuur voor de toekomst zeker te stellen.*

Daarom verzoekt het Provinciaal Bestuur om ondersteuning voor het volgende voorstel:

- 3.1 Wat tot nog toe afdeling III was wordt opgedeeld in een afdeling III en een afdeling V. De opdeling geschiedt in principe op grond van zakelijke zwaartepunten:
Afdeling III: juridische zaken, personeel, onroerend goed, toezicht op stichtingen
Afdeling V: financiën, vermogen, aandelen, onzelfstandige instellingen, fondsenwerving.
Het principe, dat het Provinciaal Bestuur haar taakverdeling zelf regelt ((KO 1438,2), blijft daardoor onaangetast.
De standplaats van de bestuursafdelingen moet vanuit praktische gezichtspunten overwogen worden; het PB tendeeft ernaar afdeling V op de standplaats Bad Boll te vestigen, verzoekt echter de synode, dit aan het nieuw te kiezen Provinciaal Bestuur over te laten, hierover een beslissing te nemen.
Een nauwe samenwerking en wederkerige vertegenwoordiging van de bestuursafdelingen III en V moet verzekerd worden.*
- 3.2 Het Provinciaal Bestuur stelt voor, br. M. Schmorrdede overeenkomstig KO § 1436,1 voor de periode van zes jaar als lid van het Provinciaal Bestuur te kiezen. Br. Schmorrdede is bereid, ondanks persoonlijke belastingen de verantwoordelijkheid voor de nieuw gestructureerde afdeling III in Herrnhut op zich te nemen. Het recht om zijn mandaat voor verloop van de zes jaar terug te geven, blijft behouden.*
- 3.3 Op het vlak van de referent of administratief medewerker wordt de functie gemeentefinanciën / begeleiding onzelfstandige instellingen en die van een beheerder onroerend goed / bouwkundige (beiden in deeltijd) ingericht.*
- 3.4 De bezetting van afdeling V moet – zoals geregeld in KO 1436,3 in geval van voortijdig vertrek van een lid van het Provinciaal Bestuur – schriftelijk en zo mogelijk binnen een half jaar door de synode besloten worden. Daarvoor is het belangrijk, dat de vacaturemelding spoedig na de synode geschiedt. Naar KO 1437,3 ligt het recht om hiertoe een voorstel te doen bij de Financiële Commissie. Aangezien het echter nauwelijks zin heeft, dat de FC meerdere kandidaten ter verkiezing voorstelt, als de synode de voorgestelde persoon niet van aangezicht tot aangezicht ontmoet, geschiedt de beslissing vooraf in feite door de*

FC. Daarvoor moet deze een bijzonder mandaat van de synode krijgen. Eventueel moet de Commissie ook door de synode aangevuld worden.

Naar de mening van het Provinciaal Bestuur zou een verschuiving van de verkiezing voor afdeling V naar de synode 2012 het verdere werk van het Provinciaal Bestuur in gevaar brengen, aangezien dan ook een bezetting van afdeling III op korte termijn nauwelijks mogelijk zou zijn.

- 3.5 Het Provinciaal Bestuur zal zich in een speciale zitting in juli intensief met een nieuwe taakverdeling bezighouden. Tijdens deze zitting wordt ook de behoefte aan ondersteuning in de andere bestuursafdelingen onderzocht.*
- 4. Het Provinciaal Bestuur is de referenten (m/v) in Herrnhut en Bad Boll dankbaar voor hun medewerking bij de zekerstelling en verdere behartiging van de taken op korte termijn in afdeling III.*

De synode vult deze verklaring met de **volgende aanbevelingen** aan:

1. Bestuurlijke en management-vaardigheden van de leden van het Provinciaal Bestuur dienen reeds in de sollicitatie- en selectieprocedure nagevraagd te worden.
2. Iedere bestuursafdeling dient zo snel mogelijk op één locatie te worden samengevoegd (“één afdeling – één locatie”).
3. De structuurcommissie dient voorstellen in te dienen bij de Synode hoe de administratie (in engere zin) op middellange termijn op één locatie kunnen worden samengevoegd. Deze aanbeveling houdt geen vastlegging van een bepaalde standplaats in.
4. Maatregelen om op korte termijn het PB te ontlasten mogen het bereiken van dit middellange doel niet verhinderen.
5. De taakverdeling van de afdelingen, vooral van de afdelingen III en V, dient te worden heroverwogen.

6. Leden van het Provinciaal Bestuur zullen in de gelegenheid gesteld worden om nascholing in leiding geven en management te volgen.
7. De uitvoerende taken dienen binnen de afdelingen zoveel mogelijk aan de referenten te worden gedelegeerd. De takenverdeling moet aan de hand van de takenverdeling van de afdelingshoofden (“Dezernenten”) te worden onderzocht.
8. Het wordt aangeraden om extern advies bij de bezetting van afdeling V in te winnen.
9. De adviezen van de speciale commissie m.b.t. de situatie van het provinciaal bestuur zullen in de verdere afhandeling worden gevolgd:
 - Personele versterking op directieniveau
 - Controle op managementvaardigheden
 - Tijd en middelen voor teambuilding prioriteren
 - Tijd en steun voor de inwerking in de management functie
 - Tijd voor strategisch denken

Verantwoordelijk voor de voorselectie en de kandidaatstelling voor afdeling V is de intersynodale Financiële Commissie. Zij dient daarover met het PB te overleggen.

De Synode neemt voor kennisgeving aan dat een tussenoplossing tot aan de bezetting van de heringevoerde afdeling V zoals overeengekomen is gevonden.

Het Provinciaal Bestuur krijgt de opdracht zo spoedig mogelijk een nieuwe **Intersynodale Structuurcommissie** te beroepen die ook extern advies kan inwinnen.

De commissie wordt aangemoedigd om nieuwe voorstellen voor een structuur te ontwikkelen die de toekomst aankan.

Aanvullend wordt verwezen naar het besluit 27 betreffende de toekomstige structuur van het Provinciaal Bestuur.

VI. FINANCIËN

29

De synode heeft notie van de **financiële problemen van de gemeenten en van de Broeder-Uniteit**. Het Provinciaal Bestuur wordt gevraagd om een uitgebalanceerde financiële belasting, met inachtneming van de Besluiten en Verklaringen van de Synode (in het bijzonder B+V 33/1998), bezorgd te blijven. De nieuwe referent voor gemeentefinanciën zal in de toekomst aanvullende raad en begeleiding geven.

30

De wijze van vaststelling en de betalingsmodus van de **Uniteitsafdrachten van de Nederlandse gemeenten** worden op de basis van het synodebesluit B+V 21/2006 tot en met 2014 voortgezet. Aan de synode zal op haar vergadering 2014 een met de Intersynodale Financiële Commissie afgesproken verslag van het Provinciaal Bestuur hierover aangeboden worden, opgrond waarvan de synode over een mogelijke voortzetting van de geldige procedure besluit.

VII. DECHARGES EN VERNIEUWING VAN OPDRACHTEN

31

De synode dechargeert op aanbeveling van de Intersynodale Financiële Commissie overeenkomstig § 1425,4 en 5 KO het **Provinciaal Bestuur** voor de boekjaren 2007 en 2008. Eveneens verleent de Synode ook decharge aan de leden van het Provinciaal Bestuur voor het in de verschillende afdelingen verantwoorde werk alsook voor hun gezamenlijk getroffen besluiten gedurende de afgelopen twee jaar.

32

De synode dechargeert de **Intersynodale Financiële Commissie** overeenkomstig § 1426,2 KO.

33

De synode dechargeert het **Zeister Zendingsgenootschap (ZZg)** en hernieuwt de opdracht aan het ZZg tot uitvoering van de taken, die uit de associatie van onze kerkprovincie met de kerkprovincie Suriname voortkomen.

VIII. VERKIEZINGEN

34

De synode kiest overeenkomstig § 1417,6 KO als **bisschoppen** van de Broeder-Uniteit

Volker Schulz
Friedrich Waas

35

De synode kiest overeenkomstig § 1436,1 KO voor de periode van zes jaar als **leden** van het **Provinciaal Bestuur**:

Christoph Reichel
Michael Schmorrdede
Johannes Welschen

36

De synode kiest overeenkomstig § 1415 KO en § 1 van het Reglement van orde een **bestuur** voor de **volgende synodevergadering**. De leden van dit bestuur zijn:

Peter Vogt, voorzitter
Nelly Cambridge
Bernhard Goodwin

37

Die Synode kiest als leden van de **Intersynodale Voordrachtcommissie**:

Markus Gill
Katharina Goodwin
Volker Schulz
Madzy Tel-Bouwer

Opdrachten aan:

Synode / Synodebestuur:	2, 4, 5, 16, 17, 26
Provinciaal Bestuur:	1, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30,
Zendingsorganisaties:	1, 33
Gemeenten / Instellingen:	6, 13, 14, 16, 17
Intersynodale Commissies:	
Theol. Commissie	10
Financiële Commissie	9, 27, 30
Commissies voor liturgische vragen	11
Begeleidingsgroep visiedocument	13, 16, 17
Structuurcommissie	27, 28
Juridische Commissie	20